

## Borst-Eilers

dat je daar niet al te terughoudend mee moet zijn, ook vanwege die ongerustheid bij mensen. In feite hebben wij als uitgangspunt gekozen dat je zo snel mogelijk na de ramp bij zo'n onderzoek al datgene moet doen wat je later niet meer kunt inhalen als je dan tot de conclusie komt dat je het beter had kunnen doen. Zeker zo'n eerste keer hebben wij een overweging gemaakt: het kost wel veel geld en het vergt veel tijd van iedereen, maar laten wij het nu eens echt grondig aanpakken, laten wij heel goed evalueren of het allemaal de moeite waard is geweest en laten wij ook criteria ontwikkelen die ons in de toekomst moeten helpen bij de beslissing of wij wel of niet een bloed- en urineonderzoek naar bepaalde stoffen moeten doen. Dat hebben wij ook in het antwoord op de schriftelijke vragen geschreven.

Inderdaad zijn gelukkig in bloed en urine van de mensen geen verhoogde hoeveelheden aangetroffen van stoffen die te maken zouden kunnen hebben met vrijgekomen stoffen bij de vuurwerkramp. Als wij dat niet onderzocht hadden, had niemand dat met zekerheid kunnen zeggen. Stel dat er ongerustheid bij de mensen was ontstaan, dan hadden wij met lege handen gestaan.

De resultaten van de rest van het gezondheidsonderzoek hebben heel duidelijk aangetoond hoe groot de impact is geweest voor de bewoners uit het getroffen gebied, passanten en hulpverleners. Op grond van die bevindingen willen wij de monitoring van de gezondheid de komende jaren voortzetten. Het onderzoek van bloed en urine zullen wij echter niet voortzetten, omdat dit na deze negatieve resultaten geen zin meer heeft.

Tegen de heer Van den Doel wil ik tot slot nog zeggen dat een gezondheidsonderzoek in deze vorm geen automatisme is, want ook van deze ramp zullen wij weer leren. Het is wel belangrijk dat wij aan de hand van dit onderzoek, dat ook wetenschappelijk heel intensief wordt begeleid, zo goed mogelijke richtlijnen en criteria ontwikkelen voor de toekomst, hoewel ik hoop dat die zich nooit zal voortdoen.

Voorzitter. Ik meen hiermee de aan mij gerichte vragen te hebben beantwoord.

De heer **Van der Steenhoven**

(GroenLinks): De minister zegt van een dergelijk gezondheidsonderzoek geen automatisme te willen maken, omdat je er ook van kunt leren hoe het misschien anders gedaan moet worden. Als het geen automatisme is en een volgende keer zo'n onderzoek niet wordt gedaan, komt er dan niet dezelfde discussie als bij de Bijlmerramp? Is het niet goed een zeker automatisme, gezien de ervaring na de Bijlmerramp, aan te houden?

Minister **Borst-Eilers**: Ik ben blij dat de heer Van der Steenhoven deze vraag stelt, want ik kan het dan wat toelichten. Het uitgangspunt blijft dat de Tweede Kamer terecht gewezen heeft op het belang van een gezondheidsonderzoek na een ramp. Ik bedoelde te zeggen dat een gezondheidsonderzoek in deze vorm geen automatisme is. Wij willen hiervan leren. Je zult ook moeten beoordelen of de ramp groot genoeg is en er veel mensen getroffen zijn. Je zult de gezondheid van mensen moeten monitoren en volgen. Door belangstelling voor hun gezondheid verleen je die erkenning. Een van de belangrijkste dingen is misschien wel dat je erachter komt wie zo beschadigd is, ook psychisch, dat hij psychosociale hulp nodig heeft. Je moet dus niet wachten tot iemand een volledig posttraumatisch stresssyndroom heeft, maar proberen, dat zoveel mogelijk te voorkomen.

De beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: De tweede termijn zal, zoals u weet, morgen om ongeveer 11.00 uur aanvangen.

Sluiting 23.02 uur

□

### **Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:**

1. een koninklijke boodschap, ten geleide van het voorstel van wet Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met het uitwerken van taalondersteuning en het vastleggen van de eisen om taalondersteuning van allochtone leerlingen te geven (27682).

Deze koninklijke boodschap, met de erbij behorende stukken, is al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende brieven:
    - een, van de minister van Buitenlandse Zaken, over het capaciteitsvraagstuk op Buitenlandse Zaken (27400-V, nr. 69);
    - een, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, ten geleide van een analyse van de stand van zaken m.b.t. de samenwerking met Zuid-Afrika, Tanzania en Zambia (26433, nr. 30);
    - drie, van de minister van Justitie, te weten:
      - een, over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheidsorganen (25294, nr. 14);
      - een, over het strafrechtelijk onderzoek dat is verricht naar de vuurwerkramp Enschede (27157, nr. 23);
      - een, over de verloving en het voorgenomen huwelijk van de Prins van Oranje en Máxima Zorreguieta (27662, nr. 3);
      - een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over het treffen van een speciaal toezichtsarrangement met de provincie Zuid-Holland (26721, nr. 31);
      - een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, over Achtkarspelen (27291, nr. 12);
      - vier, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:
        - een, ten geleide van het accountantsrapport inzake Westerscheldetunnel (17741, nr. 35);
        - een, over het overgangscontract II Staat-NS (18986, nr. 64);
        - een, over kwaliteit infrastructuur (27408, nr. 25);
        - een, inzake Wijziging van de Voorschriften omtrent de kleur en de sterkte der lichten, alsmede omtrent de goedkeuring der navigatielantaarns Rijnvaart 1990 (27684);
        - een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, inzake nadere informatie over de schade aan gewassen (24071, nr. 56);
        - een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van de rapportages van het Gezondheidsonderzoek Vuurwerkramp Enschede (27157, nr. 24).
- Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

### Lijst van ingekomen stukken

#### 3. de volgende brieven:

een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van het jaarverslag Algemene Bestuursdienst 2000;

een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van de tussenrapportage van de Commissie onderzoek cafébrand nieuwjaarsnacht 2001;

een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, inzake toneelgroep De Appel; twee, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:

een, ten geleide van de MER-richtlijnen Schiphol;

een, ten geleide van de eindrapportage "Proef intelligente snelheidsadaptatie (ISA)";

twee, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten:

een, inzake regionale besturen Arbeidsvoorziening;

een, inzake Bestuurlijke afspraken Agenda voor de toekomst;

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ten geleide van het verslag van de literatuurstudie "Latexallergie als gevolg van beroepsmatige blootstelling aan latexallergenen";

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake presentatie eerste landelijke resultaten peiling wachtlijsten V&V.

een, van D. Westerhof, inzake de MKZ;

een aantal van J.A. Hoeksema c.s. inzake de Wet op de openlucht-recreatie;

een, van B. de Jongste, inzake het verwijt aan minister Borst over de uitspraak "het is volbracht";

een, van R. Schweigert, inzake het MKZ-beleid;

een, van A. Vasse, inzake slachtoffers vuurwerkcramp Enschede.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

#### 4. de volgende brieven:

een, van de ambassade van Joegoslavië, over de situatie in The Serbian province of Kosovo and Metohija;

een, van Turks Forum Nederland, inzake Duits document over zogenaamde Armeense genocide & informatie van geschiedkundige Justin McCarthy.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

#### 5. de volgende brieven:

een, van het gemeentebestuur van Veghel, ten geleide van een aangenomen motie betreffende de uitbraak van MKZ in Nederland;

een, van het gemeentebestuur van De Lier, inzake verwijdering asielzoekers uit het Azc;